

Program współpracy Miasta Ustroń z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2026

PREAMBUŁA

Program współpracy Miasta Ustroń z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działalności pożytku publicznego na 2026 rok opiera się o konstytucyjną zasadę pomocniczości i ma być wsparciem dla procesu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Ustroniu. Jego realizacja ma służyć wzrostowi poziomu aktywności obywatelskiej mieszkańców, rozwojowi kapitału społecznego oraz tworzeniu solidarnego społeczeństwa angażującego się w realizację wspólnie określonych celów opartych na obustronnych wartościach. Program określa podstawowe zasady współpracy Miasta z sektorem organizacji pozarządowych. Został stworzony przez Miasto i przedstawicieli tego sektora i wypływa z doświadczeń dotychczasowej współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działalności pożytku publicznego oraz dobrych krajowych praktyk w tym zakresie, nakreślając i nadając ramy tej współpracy na 2026 rok.

§ 1. Postanowienia ogólne

1. Ilekroć w tekście jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
- 2) programie - rozumie się przez to Program współpracy Miasta Ustroń z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2026;
- 3) organizacji – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 4) Mieście - rozumie się przez to Miasto Ustroń;
- 5) konkursie - rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy;
- 6) dotacji – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e, art. 151 oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.);
- 7) komisji – rozumie się przez to komisję konkursową powołaną do opiniowania ofert złożonych przez organizacje na realizację zadań publicznych.

§ 2. Cele Programu i sposób jego realizacji

1. Głównym celem Programu jest dążenie do harmonijnej i partnerskiej współpracy pomiędzy Miastem a organizacjami dla jak najlepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Miasta.
2. Cele szczegółowe niniejszego Programu to:
 - 1) upowszechnianie modelu realizacji zadań publicznych w drodze współpracy sektora obywatelskiego z samorządem lokalnym jako przynoszącego wymierne efekty w poprawie jakości życia mieszkańców Miasta;
 - 2) wzmacnianie potencjału organizacji poprzez wypracowanie różnorodnych mechanizmów i form współdziałania, między innymi poprzez stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej;
 - 3) podniesienie potencjału organizacji w zakresie współpracy regionalnej, krajowej czy międzynarodowej oraz wsparcie absorpcji środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w szczególności europejskich;
 - 4) budowanie lokalnego społeczeństwa obywatelskiego i wspomaganie rozwoju społeczności lokalnej, w tym:
 - a) wykorzystanie potencjału mieszkańców Miasta poprzez wspieranie działań i inicjatyw obywatelskich podejmowanych na rzecz wspólnego dobra,
 - b) promocja postaw obywatelskich i prospołecznych poprzez popularyzację dobrych praktyk,
 - c) rozwijanie i umacnianie poczucia przynależności do lokalnej społeczności, a więc odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycję,

- d) zwiększanie udziału mieszkańców Miasta w definiowaniu i rozwiązywaniu lokalnych problemów;
- 5) podnoszenie skuteczności i efektywności działań w sferze zadań publicznych poprzez stworzenie systemu stałej, partnerskiej współpracy przy ich realizacji, z jednoczesnym zapewnieniem na to środków finansowych;
- 6) podejmowanie przedsięwzięć skierowanych do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz upowszechnianie postanowień Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych;
- 7) promowanie aktywności społecznej oraz działalności organizacji;
- 8) rozwój idei wolontariatu poprzez promowanie wolontariatu, na rzecz zwiększania zaangażowania wolontariuszy w życiu lokalnej społeczności;
- 9) podnoszenie świadomości mieszkańców Miasta w zakresie ochrony środowiska w szczególności w aspekcie zmian klimatycznych;
- 10) podejmowanie przedsięwzięć wspierających kreatywność, aktywność społeczną i samodzielność osób młodych w celu zwiększenia kapitału społecznego, twórczego i promocyjnego Miasta, zahamowania trendu depopulacji oraz zbliżania młodych ludzi do rynku pracy;
- 11) tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sportu na obszarze Miasta;
- 12) upowszechnianie i rozwój różnorodnych form i metod dialogu pomiędzy organizacjami, Miastem i jego mieszkańcami;
- 13) uzupełnianie działań Miasta przez zaangażowanie organizacji do udziału w realizacji zadań samorządu lokalnego, w tym przez partnerstwa projektowe i lokalne;
- 14) udział organizacji w działaniach podejmowanych przez Miasto, dotyczących współpracy z miastami partnerskimi.

3. Sposób realizacji Programu określa § 3 pkt. 2 oraz § 4.

§ 3. Przedmiot i zasady współpracy

1. Przedmiotem współpracy Miasta z organizacjami jest realizacja zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy. Zasadniczym kryterium jej podjęcia jest prowadzenie przez organizacje swojej działalności statutowej na terenie Miasta bądź na rzecz jego mieszkańców.
2. Współpraca ta:
 - 1) odbywać się będzie w pierwszej kolejności w obszarach wskazanych w Programie;
 - 2) może przybierać formy pozafinansowe oraz finansowe;
 - 3) uwzględnia inicjatywę lokalną na zasadach określonych w ustawie;
 - 4) opierać się będzie na zasadach wynikających z ustawy, a więc:
 - a) pomocniczości – rozumianej jako powierzenie lub wsparcie przez Miasto realizacji zadań własnych organizacjom, które zapewnią ich wykonanie w sposób profesjonalny, terminowy, rzetelny i ekonomiczny;
 - b) suwerenności stron – rozumianej jako niezbywalne prawo obywateli do niezależności względem władzy publicznej, przejawiającej się

samodzielnym i nieskrępowanym prawem określania problemów stojących przed społecznością lokalną, poszukiwaniem optymalnych dla tej społeczności możliwości ich rozwiązania oraz kształtowanie stosunków pomiędzy Miastem a Organizacjami opartych na wzajemnej autonomii;

- c) partnerstwa – rozumianego jako fundament współpracy równych i niezależnych podmiotów w zakresie definiowania problemów społeczności lokalnej oraz poszukiwania najlepszych modeli ich rozwiązania. Partnerstwo to współdziałanie, współdecydowanie, współodpowiedzialność, to wspólne dążenie do polepszania jakości życia mieszkańców poprzez odpowiedzialność względem partnerów za działania podejmowane przez sektor pozarządowy i administrację samorządową. Wszelkie podejmowane wspólnie działania wiążą się tym samym z ponoszeniem przez partnerów współpracy odpowiedzialności względem mieszkańców;
- d) efektywności – rozumianej jako dążenie obu sektorów: pozarządowego i administracji samorządowej do maksymalizacji korzyści uzyskiwanych przez mieszkańców z realizowanych wspólnie zadań publicznych;
- e) uczciwej konkurencji – rozumianej jako stosowanie we współpracy jednakowych i transparentnych zasad obejmujących w równym stopniu wszelkie podmioty współpracy;
- f) jawności - rozumianej jako nieustanne dążenie do zwiększenia przejrzystości wszelkich działań realizowanych wspólnie przez Miasto i organizacje. Strony współpracy zobowiązane są do informowania się o wszelkich działaniach w jej zakresie oraz udostępniania wiedzy na temat środków i działań na rzecz realizacji zadań publicznych skierowanych do mieszkańców Ustronia.

§ 4. Formy współpracy

1. Pozafinansowe formy współpracy Miasta z organizacjami polegają na:
 - 1) prowadzeniu we współpracy z organizacjami elektronicznej bazy organizacji działających na terenie Miasta, zamieszczonej na stronie internetowej Miasta Ustron;
 - 2) informowaniu, inicjowaniu lub współorganizowaniu szkoleń dotyczących działalności organizacji;
 - 3) przekazywaniu informacji o konkursach ogłaszanych przez inne podmioty, m.in. administrację publiczną i inne organizacje pozarządowe za pośrednictwem poczty elektronicznej;
 - 4) publikowaniu ważnych dla obu stron informacji na stronie internetowej Miasta www.ustron.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta;
 - 5) zapraszaniu do udziału w organizowanych spotkaniach, szkoleniach, seminariach oraz konsultacjach związanych ze współpracą Miasta z organizacjami;
 - 6) obejmowaniu patronatem Burmistrza Miasta realizowanych przedsięwzięć - na wniosek organizacji pozarządowych;

- 7) udzielaniu rekomendacji organizacjom współpracującym z Miastem;
 - 8) konsultowaniu z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
 - 9) tworzenia w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli właściwych organów Miasta;
 - 10) zawierania umów o partnerstwie, określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 198);
2. Finansowe formy współpracy Miasta z organizacjami polegają na zleceniu realizacji zadań publicznych w formie wspierania lub powierzania ich wykonania wraz z udzieleniem dotacji na ten cel. Zlecenie następuje w drodze:
 - a) przeprowadzenia i rozstrzygnięcia konkursu,
 - b) w procedurze określonej w art. 19a ustawy (w trybie tzw. „małych grantów”), chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia,

§ 5. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

1. Komisje konkursowe powoływane są w celu opiniowania ofert złożonych przez organizacje w ramach ogłoszonych przez Burmistrza Miasta Ustroń otwartych konkursów ofert.
2. Komisje konkursowe powoływane są zarządzeniem Burmistrza Miasta Ustroń.
3. Na pierwszym posiedzeniu komisja wybiera ze swojego grona Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego i Sekretarza.
4. Pracami komisji kieruje Przewodniczący lub w przypadku jego nieobecności Zastępca Przewodniczącego.
5. Posiedzenia komisji zwołuje Przewodniczący lub w przypadku jego nieobecności Zastępca Przewodniczącego. Informacje o terminie i miejscu posiedzenia przekazywane są każdemu członkowi komisji telefonicznie lub drogą elektroniczną (e-mail).
6. Komisja opiniuje oferty w formie stacjonarnej. Opiniowanie ofert odbywa się na podstawie kryteriów zawartych w konkursie.
7. Dla ważności obrad komisji konieczna jest obecność co najmniej 3 jej członków, w tym Przewodniczącego lub Zastępcy Przewodniczącego.
8. Komisja przyjmuje opinie zwykłą większością głosów. W przypadku równej ilości głosów, decyduje głos Przewodniczącego, a w przypadku jego nieobecności – Zastępcy Przewodniczącego.
9. Komisja wykonuje swoje obowiązki nawet wtedy, gdy w wyniku ogłoszenia konkursu zgłoszono tylko jedną ofertę, o ile spełnia ona kryteria określone w konkursie.
10. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół.
11. Wyboru ofert, które otrzymują dotacje dokonuje Burmistrz Miasta Ustroń ogłaszając wyniki konkursu w formie zarządzenia.

§ 6. Priorytetowe zadania publiczne oraz środki przeznaczone na realizację programu

1. Wyznacza się następujące obszary współpracy w sferze realizacji zadań publicznych, a w ich ramach następujące zadania priorytetowe:

- 1) W zakresie **pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej**, w szczególności:
 - a) prowadzenie socjoterapeutycznego ośrodka dla dzieci i młodzieży w formie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego;
 - b) prowadzenie placówki dla dzieci i młodzieży organizującej pozalekcyjne zajęcia opiekuńczo – wychowawcze;
 - c) objęcie opieką i wychowaniem dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
 - d) wspieranie programów i działań mających na celu kompleksową, interdyscyplinarną pomoc, w tym terapeutyczną, skierowaną do rodzin z problemami, zagrożonych dysfunkcjami społecznymi;
 - e) realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub pobytu dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione;
 - f) udzielenie pomocy z okazji Świąt poprzez zorganizowanie spotkania i poczęstunku świątecznego dla osób najuboższych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przygotowanie i wydanie świątecznych paczek żywnościowych;
 - g) udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu bezdomności i ubóstwa – przygotowanie i wydawanie posiłków.
- 2) W zakresie **udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej**, zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa oraz udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.
- 3) W zakresie **działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami**, w szczególności:
 - a) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych prowadzona w placówce specjalistycznej;
 - b) prowadzenie działań stymulujących rozwój dziecka niepełnosprawnego;
 - c) wspierania działań na rzecz integracji osób pełnosprawnych i z niepełnosprawnościami;
 - d) promowanie innowacyjnych rozwiązań umożliwiających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w wydarzeniach kulturalnych, sportowo – rekreacyjnych i turystycznych.

- 4) W zakresie **działalności na rzecz dzieci i młodzieży**, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży.
- 5) W zakresie **przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ochrony i promocji zdrowia**, w szczególności:
- a) profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej oraz innym zjawiskom społecznym związanym z wymienionymi problemami;
 - b) prowadzenie klubu abstynenta, grupy samopomocowej dla osób wychodzących z nałogu oraz współuzależnionych, grup wsparcia dla osób z syndromem DDA;
 - c) dofinansowanie obozów oraz półkolonii dla dzieci i młodzieży wprowadzających elementy profilaktyki przeciwdziałania problemom alkoholowym, narkotykowym jak i przemocy w rodzinie;
 - d) dofinansowanie działań wspierających i promujących zdrowy styl życia mieszkańców Miasta oraz zachowań prozdrowotnych, adresowanych zwłaszcza do dzieci i młodzieży oraz osób starszych i osób niepełnosprawnych;
 - e) prowadzenie edukacji zdrowotnej, działań profilaktycznych i innych działań prozdrowotnych na rzecz różnych grup wiekowych;
 - f) podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców Miasta, poprzez działania informacyjne, edukacyjne i profilaktyczne;
- 6) W zakresie **kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**, w szczególności:
- a) wspieranie inicjatyw artystycznych mających szczególne znaczenie dla kultury Miasta i regionu;
 - b) organizacja wydarzeń kulturalnych i artystycznych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym;
 - c) wzbogacanie oferty kulturalnej Miasta;
- 7) W zakresie **nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym**, w szczególności:
- a) organizowania i promowania edukacji osób dorosłych, zwłaszcza wśród seniorów;
 - b) integracji środowiska seniorów oraz wspierania działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym i aktywności zawodowej seniorów poprzez m.in.: szkolenia, warsztaty, wycieczki;
 - c) organizowania wypoczynku dzieci i młodzieży, zwłaszcza pochodzących ze środowisk ubogich, a także dla dzieci wymagających wsparcia opiekuńczego;
- 8) W zakresie **wspierania i upowszechniania kultury fizycznej**, w szczególności:

- a) upowszechnianie kultury fizycznej poprzez uczestnictwo w zorganizowanych formach szkolenia sportowego dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych;
 - b) organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych posiadających walory promocyjne dla Miasta Ustroń;
 - c) zapewnienie bezpieczeństwa osobom przebywającym w górach poprzez wspieranie ratownictwa górskiego;
- 9) W zakresie **turystyki i krajoznawstwa**, w szczególności:
- a) upowszechnianie i tworzenie warunków do rozwoju turystyki;
 - b) wspierania działań i inicjatyw turystycznych promujących Miasto;
 - c) organizowania rajdów, spacerów, wycieczek, gier miejskich, upowszechniających wiedzę o Mieście i regionie;
- 10) W zakresie **ratownictwa i ochrony ludności** – w szczególności szkolenie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych Miasta Ustroń poprzez zdobycie wiedzy na temat pożarnictwa, ochrony przeciwpożarowej, podstaw udzielania pierwszej pomocy medycznej oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży;
- 11) W zakresie **promocji i organizacji wolontariatu** – promocja idei wolontariatu oraz organizacja wolontariatu.
- 12) W zakresie **ekologii i dziedzictwa przyrodniczego**, w szczególności:
- a) promocji działań na rzecz ochrony środowiska;
 - b) prowadzenia edukacji ekologicznej.
2. Środki finansowe na realizację zadań wymienionych w Rozdziale 6 określone zostaną w uchwale budżetowej na 2026 r. i wyniosą nie mniej niż 700.000,00 zł.
3. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych w trybie art.19a ustawy, stanowi najwyżej 20% dotacji planowanych w roku 2026 na realizację zadań publicznych przez Organizację.

§ 7. Okres oraz sposób oceny realizacji programu

1. Program będzie realizowany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r.
2. Realizacja Programu jest poddana ewaluacji rozumianej jako planowe badanie Programu mające na celu ocenę rezultatów jego realizacji.
3. Ocena realizacji Programu zostanie dokonana przez Burmistrza Miasta w sprawozdaniu z realizacji Programu z uwzględnieniem następujących wskaźników:
 - 1) liczby ogłoszonych otwartych konkursów ofert,
 - 2) liczby organizacji składających oferty;
 - 3) liczba złożonych ofert,
 - 4) liczby odrzuconych ofert,

- 5) liczby zawartych umów z organizacjami,
- 6) liczby umów zawartych w trybie art. 19a ustawy (tzw. małych grantów),
- 7) liczba unieważnionych lub rozwiązanych umów z organizacjami,
- 8) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Miasta na realizację zadań publicznych,
- 9) wysokość środków finansowych wykorzystanych przez organizacje realizujące zlecone zadania,
- 10) wysokość dofinansowania poszczególnych organizacji ze wszystkich dziedzin,
- 11) wielkość własnego wkładu finansowego,
- 12) liczba ofert wspólnych złożonych przez organizacje.

§ 8. Sposób tworzenia programu i przebieg konsultacji

1. Program współpracy Miasta Ustroń z organizacjami na 2026 rok powstał na bazie:
 - 1) Programu współpracy na rok 2025;
 - 2) sprawozdań z wykonanych programów w latach poprzednich;
 - 3) dotychczasowej współpracy pomiędzy organizacjami i Miastem.
2. Przygotowanie Programu i jego konsultacje objęto realizacją następujących działań:
 - 1) Projekt Programu został opracowany przez Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych w porozumieniu z wydziałami merytorycznymi Urzędu Miasta Ustroń oraz propozycjami do programu zgłaszanymi przez organizacje pozarządowe;
 - 2) Projekt Programu został skierowany do konsultacji społecznych z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, na podstawie zarządzenia Burmistrza Miasta Ustroń nr 0050.245.2025 z dnia 11 września 2025 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Ustroń z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2026”,
 - 3) Konsultacje przeprowadzono w terminie od 12 września 2025 r. do 18 września 2025 r. Zawiadomienie o konsultacjach wraz z projektem uchwały zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Organizacje pozarządowe oraz na stronie internetowej Miasta,
 - 4) W ramach konsultacji nie wpłynęły/wpłynęły uwagi i opinie dotyczące przedmiotowego Programu.
 - 5) Z przebiegu konsultacji sporządzono protokół, z którym zapoznać się można m.in. w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Organizacje pozarządowe,
 - 6) Po zakończeniu konsultacji projekt uchwały w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Ustroń z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2026 wraz z informacją o wynikach konsultacji został skierowany pod obrady Rady Miasta Ustroń na XXI sesję.

1. Po przyjęciu przez Radę Miasta Ustroń uchwały w sprawie Programu zostaje zamieszczona informacja na stronie internetowej Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.